

Højesteret lægger afgørende vægt på, at reglerne om Højesterets behandling af sager om 3. instansbevilling udformes på en sådan måde, at sagerne ikke kommer til at indtage en dominerende plads i forhold til rettens øvrige opgaver. Reglerne bør derfor åbne adgang til en smidig tilrettelæggelse af arbejdet, samtidig med, at de krav, som må stilles til en judiciel behandling, honoreres. Retten kan på denne baggrund tiltræde rådets forslag i betænkningen s. 55 ff.

Med hensyn til de ressourcemæssige konsekvenser af at overføre kompetencen henviser Højesteret til Retsplejerådets betænkning side 57 f, som er givet ovenfor i afsnit 4.2.3.

Højesteret kan endelig tiltræde, at kompetencen til at meddele 2. instansbevilling i mindre civile sager og mindre straffesager henlægges til domstolene. Det forudsættes, at den nærmere udformning af reglerne sker i lyset af de synspunkter, som må forventes at fremkomme fra landsretterne, jf. betænkningen s. 73.

Hvis kompetencen til at meddele 3. og 2. instansbevillinger overføres til domstolene, finder Højesteret ligesom Retsplejerådet, at også kompetencen til i civile sager at meddele tilladelse til appel efter fritens udløb (oprejsningsbevillinger) bør overføres til domstolene.

5. 2. Østre og Vestre Landsret.

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret har afgivet en fælles udtalelse over Retsplejerådets betænkning. Landsretterne har ikke bemærkninger til de af Retsplejerådet foreslåede kompetenceomlægninger.

Særligt for så vidt angår reglerne om appelbegrænsning i civile sager henleder landsretterne dog opmærksomheden på, at de nye appelbegrænsningsregler har givet anledning til visse tvivlsspørgsmål i praksis. En tvivl som også Retsplejerådet var opmærksom på i sin betænkning, se betænkningen s. 73. Landsretterne foreslår derfor, at der – uafhængigt af en gennemførelse af Retsplejerådets forslag – af Justitsministeriet nedsættes en arbejdsgruppe til nærmere gennemgang af og præcisering af rækkevidden af appelbegrænsningerne. Der henvises herom til bemærkningerne nedenfor i afsnit 6.8.

5. 3. Rigsadvokaten.

Rigsadvokatens bemærkninger knytter sig til procesbevillinger på strafferettens område. Rigsadvokaten bemærker indledningsvis, at det synes at fremgå af forhandlingerne om slutningsforslaget, at Folketingets medlemmer var opmærksomme på, at be-

slutningsgrundlaget ikke var særlig fyldestgørende, og at man bl.a. godt kunne have ønsket sig flere oplysninger om, hvordan den eksisterende ordning fungerede i praksis, se således f.eks. udtalelserne fra ordføreren for Socialdemokratiet, Folketingstidende 1988/1989, forhandlingerne, sp. 10344.

For strafferetsplejens område synes der udelukkende at være gjort gældende, at det er principielt betænkeligt, at afgørelser om 3. instansbevilling træffes af Justitsministeren, som samtidig formelt er den øverste chef for anklagemyndigheden, se således udtalelsen i Folketingstidende 1988/89, sp. 10353.

I bemærkningerne til forslaget til folketingsbeslutning anføres det i den forbindelse, at ministeren derved udsætter sig for den givetvis ubegrundede mistanke, at forsvareranmodninger ikke underkastes en ganske uvildig vurdering. Dernæst hedder det, at de på det tidspunkt foreliggende oplysninger om antallet af bevillinger, sat i forhold til antallet af ansøgninger fra henholdsvis forsåret og anklagemyndigheden viser, at en sådan mistanke kan være begrundet. Rigsadvokaten oplyser, at man uden en nærmere analyse af de statistiske oplysninger må give forslagsstillerne medhold. Rigsadvokaten har imidlertid foretaget en nærmere analyse af ankesagerne og udtaler i den forbindelse, at undersøgelsen viser, at der er en naturlig og selvfølgelig forklaring på, i hvilket omfang henholdsvis anklagemyndigheden og de tiltalte får tilladelse til at indbringe straffesager for Højesteret som 3. instans, og at der derfor ikke er grundlag for at kritisere Justitsministeriets administration i praksis på det pågældende område, hverken hvad angår afslag eller imødekommelse af ansøgninger.

Rigsadvokaten udtaler endvidere, at der herefter kan gøres det synspunkt gældende, at det ud fra principielle inhabilitetslignende betragtninger kan forekomme uheldigt, at Justitsministeren har kompetencen, samtidig med at han formelt som den øverste anklagemyndighed kan give anklagemyndigheden instruktioner om den enkelte straffesags behandling. Dette særlige spørgsmål er også omtalt i den juridiske litteratur. Rigsadvokaten henviser herved til Hurwitz side 178 ff i Nordiske Kriminalratforeningarnas Årsbok 1938 og til side 159 f i Gammeltoft-Hansens Strafferetspleje I, 1991. Rigsadvokaten peger i den forbindelse på den mulighed, at det i retsplejelovens regler om anklagemyndighedens organisation fastsættes, at justitsministeren ikke kan give anklagemyndigheden instruktioner om den enkelte straffesags behandling, medmindre det følger af anden lovgivning. Efter Rigsadvokatens opfattelse ville dette bl.a. indebære, at de mere principielle invendinger mod, at Justitsministe-